ที่มา.....ความศักดิ์สิทธิ์ของใบมะตูม...!!

นำเสนอเมื่อ : 17 พ.ค. 2552

ความศักดิ์สิทธิ์ของใบมะตูม

ใบมะตูมใช้ในพิธีไสยศาสตร์ของศาสนาพราหมณ์ โดยแช่ในน้ำมนต์หรือหุนไว้ใต้ตำรา มีความหมายว่า
เบิกบานตูมแตกหนอขึ้นมา ในสมัยพระจอมเกลาฯ นั้นได้มีประเพณีเจานายที่ผนวช ณ
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม(วัดพระแก้ว)จะได้รับพระราชทานนำพระมหาสังข์ใบมะตูมและทรงเจิมให้ด้วย
ใบมะตูมมีสามแฉกคลายตรี ซึ่งเป็นอาวุธของพระนารายณ์ ตามประวัติเล่าไว้ว่า
พระนารายณ์ใช้ตรีของพระองค์ปราบช้างเจรภังคี เอาเชือกบาศผูกเทาช้างแล้วเอามาผูกตรีที่ปักไว้บนดิน ช้างก็หมดพยศ
พอช้างตายพระนารายณ์ถอนตรีออกจากดินก็เกิดต้นมะตูมใบเป็นหอกสามแฉก

ราชประเพณี
พระราชทานน้ำสังข์ และ ใบมะตูม

หอยสังข์มีถิ่นกำเนิดในมหาสมุทรอินเดีย ตั้งแต่ชายฝั่งทะเลทางตะวันออกของทวีป
แอฟริกามาทางมหาสมุทรแปซิฟิก แถบหมู่เกาะอินเดียตะวันออกจนถึงโปลินีเซีย
พราหมณ์ในพระเทศอินเดียใช้บรรจุน้ำเทพมนตร์ และเป่าในพิธีกรรมของพราหมณ์
เมื่อพราหมณ์เดินทางมาสู่ดินแดนแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ก็ได้นำลัทธิประเพณีและการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ มาปฏิบัติและเผยแพร่
ราชสำนักไทยคงรับคติความเชื่ออย่างพราหมณ์มาใช้ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน
พระมหากษัตริย์พระราชทานน้ำจากสังข์ ใบมะตูม และทรงเจิม เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ผู้ที่ได้รับ
สังข์ที่ทรงใช้ในการพระราชพิธี พิธีต่าง ๆ นั้น มีลำดับการใช้ตามฐานันดรศักดิ์และเกียรติของผู้รับ

มูลเหตุที่ใช้สังข์รดน้ำและพระราชทานใบมะตูมนั้น
มีตำนานกล่าวไว้ในหนังสือเทวปางของพราหมณ์ ในปางพระนารายณ์ปราบสังขอสูร ว่า
มีอสูรผีเสื้อน้ำตนหนึ่งไปลักคัมภีร์ไตรเพทของพระพรหม
ซึ่งนอนหลับอยู่ริมมหาสมุทรเพื่อรอเวลาเข้าเฝ้าพระอิศวร แล้วนำคัมภีร์ไปให้อสูรมัจฉา
พระอิศวรรู้เหตุจึงให้พระนารายณ์อวตารไปปราบ เพื่อตามคัมภีร์ไตรเพทออกมาได้ แล้วจึงสาปสังข์ว่า
ถ้ามนุษย์จะทำการมงคลพิธีก็จงเอาสังข์เข้าไปอยู่ในการพิธีนั้น
ถ้าผู้ใดรดน้ำในอุทรสังข์ก็ให้เป็นมงคลกันอุบาทว์เสนียดจัญไร
ทั้งนี้เนื่องด้วยปรากฏรอยนิ้วพระหัตถ์ของพระนารายณ์กดติดอยู่ตรงที่นั้น
พราหมณ์จึงนำสังข์มาบรรจุน้ำเทพมนตร์ในพิธีกรรมของพราหมณ์

ส่วนประเพณีการใช้น้ำพระพุทธมนต์บรรจุในสังข์ก็โดยเหตุที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ
น้ำพระพุทธมนต์ที่พระราชทานนั้นก็เนื่องด้วยคติในพระพุทธศาสนา โดยประเพณีทำน้ำพระพุทธมนต์นี้
พระสงฆ์วัดชนะสงคราม จำนวน ๕ รูป เข้าไปเจริญพระพุทธมนต์เสกน้ำ ณ หอศาสตราคม
ในพระบรมมหาราชวังเป็นประจำทุกวันพระ ในเวลา ๑๓ นาฬิกา ครั้งหนึ่ง และ เวลา ๑๘ นาฬิกา
อีกครั้งหนึ่ง พระสงฆ์ชุดแรกเมื่อเจริญพระพุทธมนต์เสร็จแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจวัง ๒ นาย
จะนำน้ำพระพุทธมนต์สวนหนึ่งใส่ในบาตร ๒ ใบ พร้อมกำหญ้าคา แล้วเดินนำพระสงฆ์ ๒ รูป
ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ไปรอบพระมหามณเฑียร คือ พระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน พระที่นั่งไพศาลทักษิณ
และ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย โดยเข้าทางประตูดุสิตศาสดาไปออกประตูสนามราชกิจ พระสงฆ์ชุดที่ ๒
เข้าไปเจริญพระพุทธมนต์เสร็จแล้วกลับ
น้ำพระพุทธมนต์นี้เจ้าหน้าที่ฝ่ายราชูปโภคเก็บรักษาไว้สำหรับเชิญไปถวายพระมหากษัตริย์
เป็นน้ำสรงพระพักตร์ประจำวันเป็นราชประเพณีสืบมา
และใช้บรรจุในพระมหาสังข์ถวายเพื่อพระราชทานในพระราชพิธีต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว

สำหรับใบมะตูมนั้นตามตำนานเทวปางของพราหมณ์ได้กล่าวไว้ว่า พรหมองค์หนึ่งจุติเป็นช้างชื่อ ***เอกทันต์*** มีอิทธิฤทธิ์กำลังมหาศาล
ไม่ยอมปฏิบัติการใด ๆ ตามที่พระนารายณ์มีโองการ พระนารายณ์ทรงกริ้วมาก จึงนำเอารุกขเจ็ดประการ คือ เถาไม้ต่าง ๆ เจ็ดชนิด
ทรงร่ายมนต์แล้วฟาดลงที่รอยเท้าอันเป็นทางเดินของช้างเอกทันต์ ด้วยอำนาจมนตร์ของพระนารายณ์
ทำให้ช้างเอกทันต์ปวดหัวแทบจะแตกเป็นเจ็ดภาคจนทนไม่ไหว วิ่งมาด้วยความโกรธตรงเข้าต่อสู้ แต่ฤทธิ์พระนารายณ์ไม่ได้จึงบ่ายหน้าหนี
พระนารายณ์จึงทรงเชือกบาศกะชัดผูกมัดเท้าขวาของช้างเอกทันต์
แล้วทรงนำพระแสงตรีซึ่งเป็นอาวุธประจำพระองค์ปักลงที่พื้นดินอธิษฐานให้เป็นต้นมะตูม
จากนั้นเอาปลายเชือกบาศก์กระหวัดผูกไว้กับต้นมะตูมช้างเอกทันต์จึงพายแพ้ต่อพระนารายณ์ ***พราหมณ์ถือว่า ใบมะตูม ซึ่งมีลักษณะเป็น ๓ แฉก คล้ายพระแสงตรีเป็นสัญลักษณ์แห่งชัยชนะและเป็นมงคล*** จึงถวายพระมหากษัตริย์ ทรงใช้ในโอกาสพระราชทานน้ำสังข์เป็นราชประเพณีสืบมา

ขอบคุณที่มาข้อมูล